

A pályázati felhívás címe:

Kertészet – ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés támogatása

A pályázati felhívás kódszáma:

KAP-RD01a-RD12-1-24

Rövid összefoglaló

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a pályázati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében)	- Mezőgazdasági termelők - Mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetek - Állami elismeréssel rendelkező együttműködések - Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások
Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében)	- Ültetvénytelepítés (gyümölcstermő ültetvény, gyógynövénytermő ültetvény, borszőlő ültetvény) és korszerűsítés - Időjárási kockázatok mérséklését szolgáló beruházások - Ültetvények műveléséhez szükséges gépek, eszközök beszerzése - Víztakarékos öntözőrendszerek kialakítása.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében)	A támogatási kérelmek benyújtására 2024. szeptember 10. napjától van lehetőség.
Mi a támogatás formája? (Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében)	Vissza nem térítendő támogatás.
Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 8.2. fejezetében)	Legfeljebb 500 millió Ft-ot.
Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 8.3 fejezetében)	A támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg legfeljebb 25 százalékáig, de legfeljebb 100 millió forint összegig.
Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében)	A támogatási okirat véglegessé válásától számított legfeljebb 24 hónap.
Hol valósítható meg a művelet?	Magyarország egész területén.
Várhatóan hány művelet kap támogatást?	250 db.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 25,2 milliárd forint az alábbi célterületi bontásban:

- **A felhívás 1. célterülete - Ültetvénytelepítéshez kapcsolódó tevékenységek** keretében igénybe vehető keretösszeg: **21,8 milliárd forint.**
- **A felhívás 2. célterülete – Öntözési infrastruktúra kialakításával kapcsolatos tevékenységek** keretében igénybe vehető keretösszeg: **3,4 milliárd forint.**

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kerül meghirdetésre.

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás, az [Általános Útmutató](#) a KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF) együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kövessék figyelemmel a kap.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló [2022. évi LXV. törvény](#) (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.

A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

Jelen felhívás vonatkozásában nem alkalmazandó az ÁÚF 11. pontja.

Tartalomjegyzék

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE.....	5
2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	5
2.1. Kedvezményezettek köre.....	5
2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre	7
2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje	8
2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei.....	8
3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK	9
3.1. Támogatható tevékenységek.....	9
3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek.....	9
3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek	11
3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	12
3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	13
3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:.....	14
3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	14
3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások	14
4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA	24
4.1. A művelet megkezdése	24
4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet megkezdése	24
4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése	24
4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások	25
5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK	25
5.1. Közbeszerzési kötelezettség	25
5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	25
5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)	25
6. INDIKÁTOROK	26
6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás.....	26
6.2. Monitoring adatszolgáltatás	27
7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND	27
7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend	27
7.2. Kiválasztási kritériumok.....	27
8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....	28
8.1. Támogatás formája.....	28

8.2. Igényelhető támogatás	28
8.3. Igényelhető előleg.....	30
9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK	31
9.1. Kifizetési kérelmek tervezése	31
9.2. Elszámolható költségek.....	31
9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása.....	34
9.3. Elszámolhatóság feltételei	34
9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások	35
9.5. Nem elszámolható költségek.....	36
10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK	36
10.1 Általános jogkövetkezmények	36
10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	37
10.3. Az üzleti tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	37
10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények	38
11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	39
11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás	39
11.2. További dokumentumok.....	39
11.3. Képzettségi nyilvántartás	39
12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE	40
13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA	40
13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	40
13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek	40
13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:	40
13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	43
14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI.....	44

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD01a_E01_FRM_73 kódszámú Mezőgazdasági üzemek fejlesztése és az RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli beruházás című beavatkozásai szolgálnak.

Ezek a beavatkozások a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervekhez nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet] 73. és 74. cikkein alapulnak.

A felhívás a beavatkozásokban megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:

A felhívás elsődleges célja a változó éghajlati körülményekhez alkalmazkodni képes, magas termőképességgel és termékbiztonsággal rendelkező ültetvények telepítésének támogatása. További cél a folyamatosan változó piaci igények kielégítéséhez szükséges innovatív termesztéstechnológiai megoldások alkalmazásának ösztönzése, a fajtaválaszték korszerűsítése, az öntözött ültetvények területének növelése, valamint az ökológiai művelésmód alkalmazásának elősegítése.

1. célterület - Ültetvénytelepítéshez kapcsolódó tevékenységek

A felhívás alapján támogatott új gyümölcstermő-, gyógy-, aroma és fűszernövény-, borszőlő- és komló ültetvény telepítése, meglévő gyümölcstermő ültetvények korszerűsítése. További támogatási cél a kedvezőtlen éghajlati jelenségek (tavaszi fagykár, esőkár, jégkár) kivédéséhez, kedvezőtlen hatásuk csökkentéséhez kapcsolódó kármegelőző beruházások ösztönzése, valamint az ültetvények műveléséhez szükséges gépek, eszközök beszerzésének támogatása.

2. célterület – Öntözési infrastruktúra kialakításával kapcsolatos tevékenységek

A kertészeti ültetvények fokozottan érzékenyek a klímaváltozás negatív hatásaira, különösen a vízhiányra. A termékbiztonság fenntartásához, a gazdák jövedelembiztonságának megőrzéséhez, a termékek iránti kereslet kielégítéséhez elsődleges feladat az ültetvények vízutánpótlásának biztosítása. Támogatott a hatékony vízfelhasználást biztosító víztakarékos öntözési technológiák kialakítása, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálása, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztése és rekonstrukciója, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek és - rendszerek kiépítése.

2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

2.1. Kedvezményezettek köre

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be mindkét célterület esetében:

1. Mezőgazdasági termelő, aki abban az esetben jogosult támogatásra, ha igazolja, hogy:

- A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évben **legalább 10 000 euró STÉ üzemmérettel rendelkezik**. (Az üzemméret megállapítása szempontjából a 12. mellékletben megadott 348,93 Ft/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ adatok az irányadók);
- A növénytermesztéssel összefüggő üzemméret számítás alapja a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évének egységes kérelme (a továbbiakban:

EK kérelem) alapján elfogadott, mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret. Ha a mezőgazdasági termelő a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozóan rendelkezik az 5. melléklet szerinti „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” című formanyomtatványon feltüntetett mezőgazdasági tevékenységgel művelt területtel, vagy EK kérelemben nem szereplő területtel, akkor az üzleti év vonatkozásában a mezőgazdasági tevékenységére vonatkozóan rendelkeznie kell a székhelye/lakhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal által kiállított (az 5. melléklet szerinti) igazolással, amely tartalmazza az üzemméret számításánál figyelembe vett terület nagyságát és hasznosítási kódját.

Ha fenti területtel nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg az elektronikus kérelembenyújtó felületen nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

- Állattartással összefüggő üzemméret számítás alapja a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által a kedvezményezetthez, mint tartóhoz nyilvántartásba vett tenyészetekben tartott állat lehet. Ha az üzemméret számítás alapját képező állat szarvasmarha, anyajuh, vagy anyakecske akkor az érintett állatfaj tekintetében a teljes lezárt üzleti év vonatkozásában az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerbe (a továbbiakban: ENAR) bejelentett éves átlagos állatlétszámot kell az üzemméret számításánál figyelembe venni.

Egyéb, a 7. melléklet szerinti állatfajok esetében az üzemméret nagyságát az állatállomány tartási helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal illetékes járási hatósági állatorvos által kiállított igazolás alapján kell a teljes lezárt üzleti év vonatkozásában az éves átlagos állatlétszám alapján kiszámolni. ENAR-ba és Tenyészet Információs Rendszerbe a támogatási kérelem benyújtásának napjáig bejelentett módosítások kerülnek figyelembe vételre.

Ha fenti állatokkal nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg az elektronikus kérelembenyújtó felületen nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

Családi mezőgazdasági társaság (a továbbiakban: CSMT) esetében - ha a CSMT teljes lezárt üzleti évvel még nem rendelkezik - a CSMT-ben részt vevő tagok legalább 50 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10 000 euró értékű üzemmérettel való rendelkezést. A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti év vonatkozásában kell az üzemméretet meghatározni. Ha a CSMT rendelkezik teljes lezárt üzleti évvel, úgy az előírást önmagában szükséges teljesítenie

b) A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az ezt megelőző teljes lezárt üzleti évben **árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származott.** A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó árbevétel és annak nettó árbevételhez viszonyított arányának kiszámítását a 8. mellékletben szereplő képlet alkalmazásával kell elvégezni.

Családi mezőgazdasági társaság (CSMT) esetében - ha a CSMT teljes lezárt üzleti évvel még nem rendelkezik - a CSMT-ben részt vevő tagoknak a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételét össze kell számolni, és az összesített árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon. Ha a CSMT rendelkezik teljes lezárt üzleti évvel, úgy az előírást önmagában szükséges teljesítenie.

2. A felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására kollektív beruházás keretében is van lehetőség.

Kollektív beruházásnak minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, a termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés (termelői csoport, termelői szervezet és termelői integrációs szervezet) a 2.1.1. pont a) és b) alpontokban meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

Mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet a 2.1.1. pont a) és b) alpontokban rögzített előírásokat önmagában (a szövetkezet saját üzemmérete és árbevétele) vagy a tagjain keresztül is teljesítheti. Ebben az esetben, a csoportban részt vevő tagoknak a támogatási kérelem benyújtását megelőző, - vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal - az azt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételét össze kell számolni, és az összesített árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon. Továbbá a csoportban részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10 000 euró értékű üzemmérettel való rendelkezést a támogatási kérelem benyújtását megelőző, - vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal - az azt megelőző teljes lezárt üzleti év vonatkozásában.

A szociális szövetkezetnek a 2.1. 1. a) és b) alpontokban rögzített előírásokat önmagában szükséges teljesíteni.

3. Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozás esetében a 2.1.1. pont a) és b) alpontokban rögzített előírások nem relevánsak, a vállalkozás abban az esetben jogosult támogatásra, ha az alábbi feltételeknek megfelel:

- a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az ezt megelőző teljes lezárt üzleti évben:
 - o gyógynövénytermék előállítási tevékenységből származó árbevétele az **összes árbevétele 40 százalékát meghaladja**¹ (az arányszámítást a 8. mellékletben szereplő 2. számú képlet alkalmazásával kell elvégezni), és
 - o tevékenységét **legalább 3 termeltetési és/vagy felvásárlási szerződéssel**² igazolt partner közreműködésével valósítja meg.

A támogatási kérelem benyújtására **konzorciumi formában nincs** lehetőség.

2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítélt meg támogatás azon kedvezményezett részére, aki/amely:

- a) támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek;
- b) azonos megvalósítási hely kapcsán a Vidékfejlesztési Program VP2-4.1.3.2.-16 Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével című felhívás, vagy a VP2-4.1.3.6-17 Borszőlőültetvény telepítés támogatása című felhívás, vagy a VP2-4.1.3.2-4.1.3.3.-5.1.1-21 Kertészet – ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés támogatása felhívás keretében támogatói okirattal rendelkezik és a támogatási kérelem benyújtásakor **kifizetési kérelem beadásával igazoltan még nem kezdte meg a már**

¹ A számítás alapja a 13. mellékletben meghatározott termékek.

² Csak a kötelező tartalmi elemekkel rendelkező (lásd: Fogalomtár) termeltetési szerződés fogadható el. Csak olyan felvásárlói szerződés fogadható el, amelyből egyértelműen kiderül, hogy a szerződő partnerek rögzítették a szerződés időtartamát, a szállítási és a fizetési feltételeket. A szerződésekből az üzleti titoknak minősülő részek kitarthatók.

támogatott művelet megvalósítását. Ezen előírás alól kivételt képeznek azon kedvezményezettek, akik a támogatói okiratukat 2023. szeptember 1-jén vagy azt követően vették kézhez;

- c) Az üzleti terv „Művelet kockázatosságának minősítése” vizsgálata alapján nem megfelelt minősítést ér el.

2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

A támogatási kérelmek benyújtására 2024. szeptember 10. napjától van lehetőség, az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:

1. benyújtási szakasz: 2024. szeptember 10. – 2024. szeptember 23.

2. benyújtási szakasz: 2024. szeptember 24. – 2024. október 7.

3. benyújtási szakasz: 2024. november 5. – 2024. november 18.

4. benyújtási szakasz: 2025. április 1. – 2025. április 14.

5. benyújtási szakasz: 2025. április 15. – 2025. április 28.

2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

A kedvezményezett benyújtási szakaszonként egy támogatási kérelmet nyújthat be, amely több célterületre is vonatkozhat. A kedvezményezett eltérő benyújtási szakaszokban benyújtott és különböző megvalósítási helyekre vonatkozó több kérelem alapján is részesülhet támogatásban.

A támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású kedvezményezett nyújthat be

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton**, a központi azonosítási ügynök (a továbbiakban: KAÜ) keretében elvégzett elektronikus azonosítást követően elérhető elektronikus felületen (<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/>) keresztül lehet benyújtani.

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni az elektronikus felületen benyújtott kérelemhez. A feltölteni kívánt file-t, pedig annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Forráskimerülés esetén – a KAP Vhr. 70. §-ban foglaltaknak megfelelően – az IH vezetője legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját megelőző ötödik napon külön Nemzeti Irányító Hatósági közleményben rendelkezik a támogatási kérelem benyújtási időszakának lezárásáról

A KAP Vhr. 17–18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11 - 12. § -a tartalmazza.

A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a „Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentum tartalmazza.

3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

3.1. Támogatható tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

1. célterület - Ültetvénytelepítéshez kapcsolódó tevékenységek

I. Gyümölcstermő ültetvények telepítése³:

A 9. melléklet I. táblázatában szereplő gyümölcsfajokból⁴ és egyéb fajokból, az előírt követelményeknek megfelelő konvencionális vagy ökológiai művelésű ültetvény létrehozása. Az ültetvénytelepítés kizárólag víztakarékos öntözőrendszer kiépítésével együtt támogatott. A víztakarékos öntözőrendszert abban az esetben is ki kell építeni, ha arra vonatkozóan a támogatási kérelem nem tartalmaz támogatott tevékenységet.

1. **Új ültetvény telepítése:** Ültetvény telepítése olyan területen, melyen a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában nem található ültetvény. A legkisebb támogatható ültetvényméretnek a telepítési terv szerint el kell érnie az 1,0 hektár területnagyságot, a legkisebb támogatható táblaméretnek a 0,5 hektár területnagyságot, kivéve szamóca, húsos som és spárga telepítése esetén, ahol a legkisebb támogatható ültetvény- és táblaméret egységesen 0,5 hektár.
2. **Ültetvénycsere:** A támogatási kérelem benyújtásának időpontjában – a beruházással érintett területen – **meglévő ültetvény kivágása, majd azt követően** az adott területnek a telepítési terv szerinti ültetvénnyel történő újratelepítése. Ha a meglévő ültetvény életkora annak kivágásakor meghaladta a – a 9. melléklet I. táblázatában az adott gyümölcsfaj vonatkozásában meghatározott – **termőre fordulástól számított 10 évet**, akkor a 9. melléklet II/a. táblázat 1. és 2. soraiban szereplő **'ültetvény felszámolásának, kivágásának költsége'** elszámolható. A legkisebb támogatható ültetvényméret és táblaméret vonatkozásában az 1. pontban leírtak az irányadók.

Ha a támogatási kérelem benyújtása előtt meglévő, a termőre fordulástól számítottan **10 évnél fiatalabb ültetvény kivágására kerül sor**, akkor a területre új ültetvény telepíthető az 1. pont szerint, mint „új ültetvény telepítése”. **Ebben az esetben a 9. melléklet II/a. táblázat 1. és 2. soraiban szereplő 'ültetvény felszámolásának, kivágásának költsége' nem vehető figyelembe elszámolható költségként**, továbbá a felhívás **3.1.2. pont 2. a) pont ii. alpont** (Ültetvénycsere esetén a meglévő jégháló felújítása, átalakítása) és **iii. alpont** (Ültetvénycsere esetén a meglévő támrendszer, vagy jégvédő háló tartására alkalmas támrendszer felújítása, átalakítása) szerinti tevékenységek **nem számolhatóak el**.

II. Meglévő, a telepítéstől számított 10 évnél nem öregebb gyümölcstermő ültetvény (a 9. melléklet I. táblázatban szereplő fajok vonatkozásában) korszerűsítése az alábbi

³ Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezett figyelmét, hogy a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet szerint a homoktövis (*Hippophae rhamnoides*) kertészeti változatai is védelem alá esnek. Kérjük, telepítési szándék esetén forduljanak a területileg illetékes Kormányhivatal természetvédelmi hatáskörben eljáró járási hivatalához a természetésbe vonásához szükséges engedély beszerzése ügyében.

⁴ Mogyoró ültetvény vonatkozásában mikorrhizált csemete telepítése is támogatott.

tevékenységek révén (a tevékenységek külön-külön vagy együttesen is megvalósíthatók).

1. A jégesőkár megelőzésére szolgáló beruházás támogatása:
 - a) a jégvédő háló tartására alkalmas beton támrendszer kialakítása,
 - b) jégáló beszerzése, kiépítése.
2. Tavaszi fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása (a meglévő ültetvény védelmére elegendő fagyvédelmi kapacitás kiépítése támogatott):

Tavaszi fagykár megelőzését szolgáló eszköz, berendezés, technológia beszerzése és telepítése: rögzített (telepített) vagy mobil (áttelepíthető) légkeverő berendezések, autonóm hőtermelő berendezések (fagyvédelmi kályhák), továbbá vontatott hőtermelő vagy légkeverő gépek.
3. Esőkár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása:

Esőkár megelőzését szolgáló technológia beszerzése és telepítése (az adott technológiához szükséges támrendszer kialakítása, fólia beszerzése, elhelyezése).
4. Gyümölcstermékek betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése a felhívás 3.3. pont III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 14. alpontjának és a 9.4. pontjának figyelembe vételével (akkor támogatott, ha a meglévő ültetvény mérete eléri a legalább 5,0 hektár területnagyságot):
 - a) Mezőgazdasági erőgéphez, traktorhoz kapcsolható betakarítógép beszerzése.
 - b) Önjáró betakarítógépek beszerzése.
 - c) Szedő platform, szüretelő-szedő gép beszerzése.
 - d) A betakarítást segítő kézi eszközök beszerzése (például: kézi gyűjtők, kézi ágrázók, szedőállványok).

III. Élő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvényekhez kapcsolódó tevékenységek:

1. A 9. melléklet III. táblázatában szereplő⁵ gyógy-, aroma- és fűszernövényekből, az előírt követelményeknek megfelelő **új ültetvény telepítése**: a legkisebb támogatható ültetvényméretnek a telepítési terv szerint el kell érnie a 0,5 hektár területnagyságot, a legkisebb támogatható parcellaméretnek a 0,5 hektár területnagyságot.
2. Élő gyógy-, aroma- és fűszernövény **termesztéshez kapcsolódó, a betakarítást követő áruvá készítést szolgáló eszközök beszerzése** a felhívás 3.3. pont III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 15. alpontjára figyelemmel csak akkor támogatott, ha a meglévő vagy új telepítésű ültetvény(ek) együttes mérete eléri a legalább 2,0 ha területnagyságot:
 - a) fosztás, aprítás, morzsolás, őrlés, vágás, szárítás, válogatás gépei, eszközei.
3. Élő gyógy-, aroma- és fűszernövény termékek **betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése** a felhívás 3.3. pont III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával

⁵ A mellékletben nem szereplő, élő növény (kivéve: bodza) telepítése akkor támogatott, ha arról a kedvezményezett a Gyógynövény Szövetség és Termék Tanács által kiállított szakmai ajánlással rendelkezik. A szakmai ajánlásnak tartalmaznia kell az 9. melléklet III. táblázat szerinti csoport besorolást és szakmai követelményeket.

kapcsolatos elvárások) 15. alpontjának és a felhívás [9.4.](#) (Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások) pontjának figyelembevételével:

- a) Mezőgazdasági erőgéphez, traktorhoz kapcsolható betakarítógép beszerzése.
- b) Önjáró betakarítógépek beszerzése.
- c) A betakarítást segítő kézi eszközök beszerzése (például: kézi gyűjtők, kézi ágrázók, sövényvágók).

IV. Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek:

1. Új borszőlőültetvény telepítése. A legkisebb támogatható ültetvényméretnek el kell érni a 0,25 ha-t, a legkisebb támogatható táblaméretnek a 0,25 ha területnagyságot. A támogatható tevékenység magában foglalja az ültetvény művelésmódjának megfelelő támrendszer kialakítását is.
2. Borszőlő betakarítására alkalmas gépek beszerzése a felhívás [3.3.](#) pont III. (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 16. alpontjának (meglévő vagy új telepítésű ültetvény(ek) együttes mérete eléri a legalább 2,0 ha területnagyságot) és a felhívás [9.4.](#) (Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások) pontjának figyelembevételével:
 - a) Mezőgazdasági erőgéphez, traktorhoz kapcsolható betakarítógép beszerzése.
 - b) Önjáró betakarítógépek beszerzése.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

1. Az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely önállóan támogatható tevékenységgel együttesen támogathatóak a felhívás [9.4.](#) pontjában rögzített felső korlát figyelembe vételével: **(mindkét célterület vonatkozásában):**

- a) Projekt előkészítés:
 - szakmai előkészítés
 - közbeszerzés.
- b) Mérnöki feladatok.
- c) Projektmenedzsment.
- d) Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).

2. **Az 1. célterület vonatkozásában:** az alábbi tevékenységek önállóan nem, csak valamely, a felhívás [3.1.1.](#) pont **I. részben** szereplő önállóan támogatható (új ültetvény telepítése, ültetvénycsere) tevékenységgel együttesen támogathatóak:

- a) **A jégesőkár megelőzésére szolgáló beruházás támogatása:**
 - i. A jégvédő háló tartására alkalmas beton támrendszer kialakítása és jéggháló beszerzése, kiépítése.
 - ii. Ültetvénycsere esetén a meglévő jéggháló felújítása, átalakítása.
 - iii. Ültetvénycsere esetén a meglévő támrendszer, vagy jégvédő háló tartására alkalmas támrendszer felújítása, átalakítása.

- b) **Tavaszi fagykár** megelőzését szolgáló eszköz, berendezés, technológia beszerzése és telepítése: rögzített (telepített) vagy mobil (áttelepíthető) légkeverő berendezések, autonóm hőtermelő berendezések (fagyvédelmi kályhák), továbbá vontatott hőtermelő vagy légkeverő gépek.
- c) **Esőkár** megelőzését szolgáló technológia beszerzése és telepítése (az adott technológiához szükséges támrendszer kialakítása, fólia beszerzése, telepítése).
- d) **Gyümölcstermékek betakarítására alkalmas gépek, eszközök** beszerzése a felhívás [3.3.](#) pont III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 14. alpontjának és a felhívás [9.4.](#) (Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások) pontjának figyelembevételével:
 - i. Mezőgazdasági erőgéphez, traktorhoz kapcsolható betakarítógép, gyümölcszedő kocsis beszerzése.
 - ii. Önjáró betakarítógépek beszerzése.
 - iii. Szedő platform, szüretelő-szedő gép beszerzése.
 - iv. A betakarítást segítő kézi eszközök beszerzése (például: kézi gyűjtők, kézi ágrázók, szedőállványok).
 - v. Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a felhívás [3.3.](#) pont III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) [13.](#) alpontjának és a felhívás [9.4.](#) pontjának figyelembevételével.

3. **A 2. célterület vonatkozásában:** a felhívás [3.1.1.](#) pont I. rész 2. alpontja (ültetvénycsere) esetében a gyümölcstermő ültetvény öntözési infrastruktúrájának felújítása **(kizárólag víztakarékos - csepegtető vagy mikroszórófejes – öntözőrendszerek kiépítésével kapcsolatos tevékenységek támogatottak).**

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

1. **Mindkét célterület vonatkozásában:** tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése.

A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

2. **Az 1. célterülethez vonatkozásában:**

1. **A felhívás [3.1.1.](#) pont I. részében** („Gyümölcstermő ültetvények telepítése”) szereplő önállóan támogatható tevékenység kapcsán, ha azt a 9. melléklet I. táblázat 'H', 'I' és 'J' oszlopa az adott kultúra vonatkozásában kötelezően megvalósítandó (elvárt) követelményként jelöli:
 - a) Támrendszer, kiépítése (ültetvénycsere nem minősülő újratelepítés, valamint ültetvénycsere esetén, a meglévő támrendszer figyelembe vehető a követelmény teljesítésénél, ha a telepítési terv szerinti térállásnak megfelelő).
 - b) Jégvédő takarás és jégvédő háló tartására alkalmas beton támrendszer kiépítése, (ültetvénycsere esetén, a meglévő jégvédő takarás és a meglévő támrendszer figyelembe vehető a követelmény teljesítésénél, ha az a telepítési terv szerinti térállásnak megfelelő).

- c) Tavaszi fagykár megelőzését szolgáló eszköz, berendezés, technológia beszerzése és telepítése (a kiépített fagyvédelmi kapacitásnak le kell fedni az új ültetvény egész területét).
2. **A 3.1.1. pont IV. rész** („Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek”) esetében, a telepítési terv szerinti, az ültetvény művelésmódjának megfelelő támrendszer kiépítése.
3. **A 2. célterület vonatkozásában:**
 1. **A 3.1.1. pont I. részében** („Gyümölcstermő ültetvények telepítése”) szereplő önállóan támogatható tevékenységek kapcsán a gyümölcstermő ültetvény öntözési infrastruktúrájának kiépítése:
 - a) Víztakarékos (csepegtető vagy mikroszórófejes) öntözőrendszer kiépítése *(A kedvezményezett saját erőből is megvalósíthatja. A víztakarékos öntözőrendszert abban az esetben is ki kell építeni, ha arra vonatkozóan a támogatási kérelem nem tartalmaz támogatott tevékenységet).*

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

1. Az 1. célterület vonatkozásában:

1. A felhívás **3.1.1. pont I. rész** (Gyümölcstermő ültetvények telepítése): és II. rész (Meglévő, a telepítéstől számított 10 évnél nem öregebb gyümölcstermő ültetvény korszerűsítése) szerint támogatott tevékenységek esetében:
 - a) Meteorológiai adatgyűjtő állomás kialakítása.
2. A felhívás **3.1.1. pont I. rész 1.** (Gyümölcstermő ültetvények telepítése) 1. alpont (Új ültetvény telepítése), a III. rész (Évelő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvényekhez kapcsolódó tevékenységek) 1. alponthoz és a IV. rész (Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek) 1. alponthoz tartozó tevékenységek esetében:
 - a) Ha a telepítési terv előírja: az ültetvény védelmét biztosító kerítés kialakítása.
3. A felhívás **3.1.1. pont III. részhez** (Évelő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvényekhez kapcsolódó tevékenységek) kapcsolódó tevékenységek esetében:
 - a) Meteorológiai adatgyűjtő állomás kialakítása.
 - b) A felhívás **3.1.1. pont III. rész** („Évelő gyógy-, aroma- és fűszernövény ültetvényekhez kapcsolódó tevékenységek) esetében, ha a telepítési terv előírja az ültetvényhez tartozó támrendszer kiépítése.
 - c) Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a felhívás **3.3. pont** III. rész (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 15. alpontjának és a felhívás **9.4. pontjának** figyelembevételével.
4. A **3.1.1. pont IV. rész** (Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek) kapcsolódó tevékenységek esetében:
 - a) Meteorológiai adatgyűjtő állomás kialakítása.
 - b) Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a felhívás **3.3. pont III. rész** (A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások) 16. alpontja és a felhívás **9.4. pontjának** figyelembevételével.

2. A 2. célterület vonatkozásában:

1. A felhívás [3.1.1.](#) pont III. rész 1. alpont szerint telepített évelő gyógy, aroma és fűszernövény ültetvény víztakarékos (csepegtető vagy mikroszórófejes) öntözési infrastruktúrájának kiépítése, öntözőrendszer létesítése.
2. A felhívás [3.1.1.](#) pont IV. rész 1. (Borszőlőültetvény telepítéshez kapcsolódó tevékenységek) alpont szerint telepített borszőlőültetvény ültetvény víztakarékos (csepegtető vagy mikroszórófejes) öntözési infrastruktúrájának kiépítése, öntözőrendszer létesítése.

3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében a [3.1.1.](#) és [3.1.2.](#) pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenységek nem támogathatók.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatóak az alábbi tevékenységek:

1. Ingatlan vásárlása.
2. Fagyvédelmi gyertya, göngyöleg beszerzés.
3. Használt gépek, eszközök beszerzése,
4. Zárt rendszerű növényházak kialakítása (a telepítési terv szerint fóliaborítás és a szükséges támrendszer beszerzése, mint esőkár megelőzősét szolgáló technológia támogatott).

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, mivel a felhívás tekintetében a 2023-2027-es időszakra vonatkozó *mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás* (11)-(14) pontja értelmében nem alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembevétele szükséges:

I. Általános elvárások:

1. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint a szokásos piaci árak történő megfelelést a támogatási okirat véglegessé válását követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
2. A műveletnek megfelelően kidolgozottnak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait a kérdésnek megfelelő válasszal ki kell tölteni.
3. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr.-ben foglaltaknak.
4. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF című dokumentumban foglalt egyéb feltételeknek.
5. A kedvezményezetteknek a támogatási kérelem benyújtó felületén üzleti tervet kell rögzíteni a felhívás 14. melléklete szerint.

6. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni.
7. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését meghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.
8. A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.
9. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra, valamint a horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
10. Ha a kedvezményezett ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódóan 10%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, úgy a kedvezményezett köteles a kertészeti ágazathoz kapcsolódó üzemméret vonatkozásában a legalább 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú üzemméretét fenntartani.
11. A kedvezményezett köteles az üzleti terv részét képező digitalizációs kérdőívet a támogatási kérelem beadásakor kitölteni. A kedvezményezett a kérdőívet a fenntartási időszak végén is köteles ismételtén kitölteni.

II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:

1. **Építési tevékenység esetén** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.

Építési tevékenység esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a 15. melléklet szerinti nyilatkozatot arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek.

Az ültetvény védelmét biztosító kerítés, az ültetvényhez tartozó egyszerű vagy jéggháló tartására alkalmas támrendszer építése és a rögzített (telepített) légkeverő berendezések beton talapzatának kialakítása esetében nem szükséges tervezői nyilatkozat, de a megfelelő jogosultsággal rendelkező tervező által készített építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtása ezekben az esetekben is szükséges.

Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez.

- 2) Engedélyköteles építési tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló, végleges építési a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt.
- 3) Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
- 4) Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
- 5) Építési tevékenység esetén (kivéve a 9. melléklet II/a, IV. és V. táblázatokban szereplő, egységköltség alapon támogatott építési tevékenységek) az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az

építésnapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.

- 6) Csak szereléssel járó eszközök, technológiák beszerzése esetén (például: öntözőberendezések összeszerelése, szórófejek cseréje) elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz benyújtása, építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtására nincs szükség. Adott technológia vagy fejlesztés esetében - ha a technológiai leírás nem tartalmazza – tervezői, kivitelezői vagy forgalmazói nyilatkozatot kell arról benyújtani, hogy az adott tevékenység megvalósítása csak szereléssel jár, építési elemeket nem tartalmaz.
- 7) Csak szereléssel járó technológiák beszerzése esetén építési napló és felmérési napló vezetése, illetve műszaki ellenőr alkalmazása nem szükséges.
- 8) A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak a kedvezményezett nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk.

III. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélendő.
2. Építési tevékenység végzése esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során, a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni.
3. Építési tevékenység végzése esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez. A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie:
 - a számla kiállítója által hitelesítésre került
 - hivatkozik a kapcsolódó számlájára
 - tartalmazza külön az anyag-és munkadíjat, az áfa összegét, az adott tétel megnevezését, valamint kiadási tételazonosítóját.
4. Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatóak be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó összehasonlítható műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó, magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó -, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmú árajánlatot köteles csatolni a támogatási kérelméhez. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
5. Gép, eszköz és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független forgalmazótól származó, azonos funkcióra vonatkozó, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó árajánlatot. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.

6. Szolgáltatás vásárlása esetén (könyvvizsgálat, a projektmenedzsment és a projekt-előkészítés kivételével) szintén három árajánlat benyújtása szükséges.
7. A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának, gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.
8. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás (a továbbiakban összefoglalóan: szerződés), amely olyan ajánlattevőtől származik, amelyben a kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsoló vállalkozásnak minősül. Továbbá érvénytelen ajánlat sem felel meg alátámasztó dokumentumként. Az előírás betartása a kedvezményezett felelőssége. Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.
9. A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra – a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt – amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.
10. A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék (egységköltséggel érintett tevékenységek esetében is szükséges a benyújtásuk) vonatkozásában kötelező az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a Támogató felszólítására vagy a helyszíni vizsgálat során kell bemutatni.
11. A művelet keretében kizárólag olyan **első üzembe helyezésű**, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított **legfeljebb három éve gyártott** gépek, eszközök, technológiai berendezések beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.
12. A beszerezni kívánt gépeknek, eszközöknek, technológiáknak meg kell felelniük a vonatkozó európai uniós irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.
13. A felhívás [3.1.2.](#) (Önállóan nem támogatható tevékenységek) pont 2. d) (Gyümölcstermékek betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése) alpont v. rész szerinti traktor beszerzése abban az esetben támogatott, ha a művelet keretében telepített **új telepítésű, vagy cserélt ültetvény mérete eléri a legalább 5,0 hektár területnagyságot**.⁶
14. A felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület, II. (Meglévő, a telepítéstől számított 10 évnél nem öregebb gyümölcstermő ültetvény korszerűsítése) rész 4. pont, és a felhívás [3.1.2.](#) (Önállóan nem támogatható tevékenységek) pont 2. d) alpont i., ii., iii. és iv. részek szerinti gyümölcstermékek

⁶ A III. rész 13., 14., 15., 16. pontok kapcsán irányadó szabályozás: Amennyiben a területellenőrzésen mért ültetvényméret 5%-ot meghaladó mértékben, olyan módon tér el a telepítési tervben rögzített ültetvénymérettől, hogy nem éri el a III. 13., 14., 15., 16. pontokban meghatározott minimális ültetvényméretet, úgy az adott gép, eszköz beszerzése **nem támogatható!**

betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése abban az esetben támogatott, ha a **meglévő vagy új telepítésű ültetvény mérete eléri a legalább 5,0 hektár területnagyságot.**⁶

15. A felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület III. rész 2. (Évelő gyógy-, aroma- és fűszernövény termesztéshez kapcsolódó, a betakarítást követő áruvá készítést szolgáló eszközök beszerzése) alpont szerinti betakarítást követő áruvá készítést szolgáló eszközök és a felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület III. rész 3. alpontja szerinti gyógy-, aroma- és fűszernövény termékek betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése, továbbá a felhívás [3.1.2.2.](#) (Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek) pont 3. c) alpont szerinti traktor beszerzése abban az esetben támogatott, ha a kedvezményezett által művelt, **meglévő vagy új telepítésű ültetvény(ek) együttes mérete eléri a legalább 2,0 ha területnagyságot.**⁶
16. A felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület IV. rész 2. alpont (Borszőlő betakarítására alkalmas gépek beszerzése) és a felhívás [3.1.2.2.](#) (Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek) pont 3. c) alpont szerinti traktor beszerzése abban az esetben támogatott, ha a kedvezményezett által művelt, **meglévő vagy új telepítésű ültetvény(ek) együttes mérete eléri a legalább 2,0 ha területnagyságot.**⁶

IV. Ültetvény telepítéssel kapcsolatos előírások:

A) A felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület I. rész vonatkozásában: Gyümölcstermő ültetvény telepítéséhez kapcsolódó előírások

1. A támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell legalább az ültetvénytelepítés szándékához kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumot. Ha a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll, a telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot. Spárga és komló telepítése esetében a FruitVeB – Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet igazolását szükséges benyújtani arról, hogy a termőhely alkalmas spárga, illetve komló termesztésére.
 - a) Legkésőbb az első kifizetési kérelemhez mellékelni kell a telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot - ha az a támogatási kérelemmel együtt nem került benyújtásra.
2. Csak a gyümölcs termőhelyi kataszterben, **a telepítendő gyümölcsfaj vonatkozásában legalább termesztésre alkalmas minősítéssel szereplő földterületre tervezett ültetvény telepítése támogatható** (spárga- és komlóültetvény telepítésére nem vonatkozik ez az előírás). A támogatási kérelemhez mellékelni kell a gyümölcs termőhelyi kataszter bejegyzéséről kiadott határozat másolatát, vagy a termőhelyi katasztert vezető szerv igazolását arról, hogy a terület az adott gyümölcsfaj vonatkozásában szerepel a gyümölcs termőhelyi kataszterben.
3. Támogatás a 9. melléklet I. táblázatában szereplő fajok vonatkozásában vehető igénybe:
 - a) konvencionális művelésmódú ültetvény esetében legalább a 'C' oszlopban meghatározott tőszámú ültetvény telepítéséhez,
 - b) ökológiai művelésmódú ültetvény esetében a 'D' oszlopban meghatározott tőszámú ültetvény telepítéséhez.
4. A kedvezményezett **köteles** a telepített ültetvényt annak termőre fordulásától a 9. melléklet I. táblázat 'E' oszlopában meghatározott határidőig **termesztésben tartani**.
5. Ökológiai művelésmódú ültetvény esetében a kedvezményezett köteles a támogatással létrehozott ültetvényt annak termőre fordulásától a 9. melléklet I. táblázat 'F' oszlopában meghatározott ideig **átállt** ökológiai státuszban tartani.
 - a) ökológiai művelésmódú ültetvény esetében a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani a támogatással létrehozott ültetvény **legalább átállás alatti** státuszának igazolását.

6. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 11. melléklet I. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező**.
7. A felhívás [3.1.1. pont](#) I. (Gyümölcstermő ültetvények telepítése) rész 1. alpont szerint telepített **ültetvény kizárólag víztakarékos öntözőrendszer (csepegtető vagy mikroszórófejes öntözési rendszer, kivéve a spárga, ahol csepegtető öntözés vagy csévélődobos mobil öntözőrendszer szórófejjel) kiépítésével együtt támogatott**.
8. A telepítés során felhasználható szaporítóanyagra vonatkozó előírások:
 - a) a telepítendő fajtának szerepelnie kell a hazai Nemzeti Fajtajegyzékben vagy az Európai Unió valamely tagállamának nemzeti fajtajegyzékében. A figyelembe vett fajtajegyzékben 'magoncalany' vagy 'klónalany' megnevezéssel szereplő fajta telepítése nem támogatott,
 - b) telepítéshez, az alábbi c) pontban megnevezett fajok kivételével hatóság által certifikált kategóriában tanúsított, vagy CAC (csemegeszőlő esetében standard) kategóriájú szaporítóanyag használható fel,
 - c) szilva, kajszi, őszibarack, valamint nektarin esetében certifikált kategóriájú szaporítóanyag használható fel,
 - d) spárgatelepítés akkor támogatható, ha a telepítés minősített vetőmagból előállított palántával vagy magonccal történik,
 - e) komlótelepítés akkor támogatható, ha a telepítés certifikált szaporítóanyag felhasználásával történt.
9. Az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás).
10. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni**.
11. A kedvezményezettnek az ültetvénytelepítést a telepítési terv szerint kell megvalósítania, amelyről legalább a 4. melléklet I. pontja szerinti tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.

B) A felhívás [3.1.1. pont](#) 1. célterület III. rész vonatkozásában: Új évelő gyógy-, aroma és fűszernövény ültetvény telepítéséhez kapcsolódó előírások

1. Támogatás a 9. melléklet III. táblázatában meghatározott fajok vonatkozásában, legalább a 'C' vagy a 'G' oszlopban meghatározott tőszámú/sortávolságú ültetvény telepítéséhez adható.
2. A kedvezményezett köteles az ültetvényt annak termőre fordulásától a 9. melléklet III. táblázat 'D' vagy 'F' oszlopában meghatározott ideig művelésben tartani.
3. A félcserje és lágyszárú típusú fajok (9. melléklet III. táblázat 2-5. fajcsoport) esetén a felhasznált szaporítóanyag megfelelőségét a következő okiratok egyikével szükséges igazolni:
 - a) a vetőmag minősítését a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 50/2004 FVM rendelet szerint igazoló okirat,
 - b) a legalább a vetőmag fajazonosságát, tisztaságát és csírákéességét tartalmazó szállítói igazolás,
 - c) a növénytermesztési hatóság által kiállított, a vetőmag fajazonosságára, tisztaságára és csírákéességére vonatkozó vizsgálati jegyzőkönyv,

- d) vásárolt lágyszárú, illetve félcserje palánták esetén zöldségpalánta vagy dísznövény szaporítóanyag-kísérő okmány,
- e) saját nevelésű, magról vetett palánta esetén a kiindulási vetőmagra vonatkozóan jelen felsorolás a)-c) pontjaiban leírtak egyike,
- f) vegetatív úton előállított szaporítóanyag esetén a területileg illetékes növényegészségügyi hatóság „mentes” minősítésű szemlejegyzőkönyve.

A felsorolt okiratok egyikét az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez kell mellékelni.

4. Fás szárú, cserje típusú fajok (9. melléklet III. táblázat 1. fajcsoport) esetén, a felhasznált szaporítóanyag megfelelőségét a következő okiratok egyikével szükséges igazolni:
 - a) gyümölcs vagy erdészeti szaporítóanyag származási igazolvány,
 - b) dísznövény szaporítóanyag kísérő okmány,
 - c) saját előállítású szaporítóanyag esetén a területileg illetékes növényegészségügyi hatóság „mentes” minősítésű szemlejegyzőkönyve.

A felsorolt okiratok egyikét az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez kell mellékelni.

5. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 11. melléklet II. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező**.

6. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni**.

7. A kedvezményezettnek az ültetvénytelepítést a telepítési terv szerint kell megvalósítania, amelyről a 4. melléklet I. pontja szerinti, minimális tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.

C) A felhívás 3.1.1. pont 1. célterület IV. rész vonatkozásában: Új Borszőlőültetvény telepítéséhez kapcsolódó előírások

1. A támogatási kérelem benyújtásakor mellékelni kell a terület fekvése szerint illetékes hegybíró által kiadott **új telepítési engedélyt**.
2. A kedvezményezett köteles a borszőlőültetvény telepítését a jóváhagyott talajvédelmi terv és a hegybíró által kiadott telepítési engedély, továbbá a telepítési terv szerint megvalósítania, amelyről a 4. melléklet II. pontja szerinti, minimális tartalmi elemekkel rendelkező **telepítési naplót köteles vezetni**.

3. A telepítéshez felhasznált szaporítóanyag származását az első a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelem benyújtásakor kell igazolni. A kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás). A felhasznált szaporítóanyag lehet:

- a) engedélyes árutermelő szőlő iskolában előállított, hatóság által ellenőrzött, a szőlő szaporítóanyagok előállításáról, minősítéséről és forgalomba hozataláról szóló 87/2006. (XII. 28.) FVM rendelet 8. melléklete szerint minősített ültetési anyag,
- b) nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a hazai minőségi előírásoknak minden tekintetben megfelelő ültetési anyag.

4. **A támogatással érintett ültetvényt a műveletmegvalósítás befejezésétől számított 13. borpiaci év végéig művelési kötelezettség terheli.**

5. A kedvezményezettnek az ültetvény nem termő időszakában ápolási kötelezettségének eleget kell tennie. Az ápolási kötelezettség teljesítéséről **köteles gazdálkodási naplót vezetni.**

6. Az ültetvénytelepítéshez kapcsolódóan a 11. melléklet III. pontjában rögzített minimális adattartalommal **telepítési terv benyújtása kötelező.**

7. A telepített ültetvénynek el kell érnie a **legalább 4000 db** oltvány/dugvány/ha tőszámot.

8. A borszőlőültetvény telepítés kizárólag új, korábban nem használt alapanyagok beszerzésével, valamint felhasználásával hajtható végre.

9. A támogatási kérelemhez csatolni kell az ültetvény művelési módja szerinti támrendszeréről készített vázrajzot, amelyben fel kell tüntetni a művelési módot, az oszlopok és karók méretét, távolságát, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, a vég- és soroszlop anyagát, valamint a végoszlop rögzítés módját.

10. **A felhívás szerint telepítési támogatás kizárólag borvidékbe sorolt településen megvalósuló, új telepítési engedély alapján telepített ültetvényekre vehető igénybe.**

A borvidékek felsorolását a szőlő- és borkortermelés részletes szabályairól szóló 26/2021. (VII. 29.) AM rendelet 1. melléklete tartalmazza. Adott borvidék vonatkozásában figyelembe vehető települések megtalálhatók az adott borvidék oltalom alatt álló eredetmegjelölés termékleírásának IV. „Körülhatárolt terület” fejezetében (a termékleírások a következő linken érhetők el: <https://gi.kormany.hu/foldrajzi-arujelzok>).

V. Öntözésfejlesztéssel kapcsolatos előírások:

Az öntözésfejlesztési beruházások csak abban az esetben támogathatók, ha megfelelnek az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Stratégiai Terv rendelet) 74. cikke követelményeinek.

1. Ha még nem áll rendelkezésre, a művelet részeként ki kell építeni egy olyan vízfogyasztás-mérő rendszert, amely a támogatott művelet szintjén lehetővé teszi a vízfogyasztás mérését.
2. Ha a művelet tartalmaz vízáteresztőműveletre vonatkozó, de vízjogi szempontból nem engedélyköteles tevékenységet, a támogatási kérelem benyújtásakor mellékelni kell az eljáró hatóság nyilatkozatát a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény szerint, arról, hogy a fejlesztés nem engedélyköteles, valamint a hatósági szolgáltatás keretében benyújtott műszaki tervdokumentációt.
3. Ha a művelet tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, úgy – 3.3. V. pont 8. alpontját kivéve - elegendő a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot benyújtani.

Vízjogi engedély kiadására irányuló kérelmet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet szerinti tartalommal kell benyújtani a vízügyi és vízvédelmi hatósághoz, illetve felszín alatti vízkivételt biztosító vízáteresztőművelet esetében az országos illetékességgel rendelkező Agrárminisztériumhoz.

- A vízjogi engedély kiadására irányuló kérelemnek hiánytalanul tartalmaznia kell továbbá
- a vízügyi és a vízvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 13/2015. (III. 31.) BM rendeletben meghatározott díjat,
 - azt, hogy a kiadott vízjogi engedéllyel a vízfelhasználás hatékonyságát javító, fenntartható vízgazdálkodási közösségek támogatására irányuló pályázaton kíván részt venni,
 - a Magyarország felülvizsgált, a Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozatban (VGT3) és a vízpolitika terén a

közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló Európai Parlamenti és Tanácsi irányelvben (VKI) előírtak betartására vonatkozó értékelést,

- azt, hogy az öntözésre felhasználni kívánt vízmennyiség a vagyongazdálkodási hozzájárulás alapján rendelkezésre áll-e,
- arra irányuló nyilatkozatot, hogy a választott öntözési mód megfelel-e a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak.

Ha a kedvezményezett a megvalósítandó művelet tekintetében rendelkezik végleges vízjogi engedéllyel, akkor ezt kell benyújtania a támogatási kérelemmel egyidejűleg.

4. Meglévő vízi létesítményre kiadott végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási engedélyben meghatározott azonos paraméterekre történő felújítás, rekonstrukció esetében a végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási vízjogi engedély megléte és benyújtása szükséges a támogatási kérelemhez.
5. Legkésőbb az első, vízi létesítmény megvalósításával kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi létesítési engedélyt és az engedélyezési tervdokumentációt, továbbá a záró kifizetési kérelemhez a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt vagy a vízügyi és vízvédelmi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi és vízvédelmi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavételét/az üzemeltetését tudomásul vette. Az előírt igazolások hiánytalan benyújtásig a záró kifizetési kérelem nem fizethető ki.
6. Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről, és annak vízügyi és vízvédelmi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.
7. Ha a beruházás **meglévő öntözőberendezések** hatékonyságának javítását szolgálja:
 - a) Meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legalább **10%-os potenciális vízmegtakarítást** eredményeznek.
 - b) Ha a művelet vagy annak valamely eleme olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
 - I. biztosítani kell, hogy az érintett (vagyis vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítésű víztesthez kapcsolódó) öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább az előzetes értékelés által megállapított potenciális vízmegtakarítás **50 %-ának** megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen;
 - és**
 - II. ha a művelet az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – öntözésre használt tényleges vízfogyasztása legalább az előzetes értékelés által megállapított potenciális vízmegtakarítás **50%-nak** megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes, öntözésre használt vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.

A tényleges vízfogyasztás csökkenést legkésőbb - a kedvezményezett döntése alapján - a fenntartási időszak utolsó évében vagy az utolsó három év átlagában kell elérni.

A támogatási kérelemhez csatolni kell az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet által előírt VZ-TER, VZ-VG, továbbá VZ tervezői jogosultsággal rendelkező tervező által elkészített vízhatékonysági számítást. Amennyiben a művelet keretében több öntözőberendezés, vagy öntözőrendszer korszerűsítésére is sor kerül, valamennyi kapcsán szükséges a szakértői számítás benyújtása, továbbá a b) II. pont kapcsán is külön számítás benyújtása szükséges.

8. Ha a művelet **új öntözőberendezések** beszerzésére, új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozására irányul, és ha ezek a tevékenységek **az öntözött terület nettó növekedését eredményezik**, akkor a támogatási kérelem benyújtásakor végleges vízjogi engedély csatolása szükséges, és meg kell felelni az alábbi feltételeknek:

- a) Az érintett víztest vonatkozásában az öntözött területek nettó növekedését eredményező tevékenységek kizárólag abban az esetben támogathatók, ha a művelettel érintett víztest a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt. Ha a vízjogi engedély nem tér ki a víztest mennyiségével kapcsolatos minősítésére vagy a tevékenység nem vízjogi engedély köteles, akkor egyéb igazoló dokumentum (pl.: a vízügyi igazgatóság által kiadott vagyongazdálkodási hozzájárulás) benyújtása szükséges a támogatási kérelemhez),

és

- b) a beruházás nem járhat jelentős hatással a környezetre nézve, amelyet az alábbi környezeti hatáselemzési módokkal kell igazolni (a környezeti hatáselemzés fogalmát lásd még 1. melléklet: Fogalomjegyzék):

- I. ha a művelettel érintett beruházás esetében *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet) 1. és 3. számú mellékletében meghatározott feltételek, illetve küszöbértékek teljesülnek, akkor a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szerint szabályozott, a környezeti hatások vizsgálatára irányuló eljárások közül legalább egy (azaz előzetes vizsgálat vagy környezeti hatásvizsgálat) lefolytatása megtörtént,
- II. ha a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben meghatározott feltételek nem teljesülnek, illetve küszöbértékek elérésére nem kerül sor, akkor a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5/A. § (1) bekezdésben előírt, a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. mellékletében található adatlapon szükséges igazolni, hogy a környezeti hatásvizsgálat megtörtént. A vízjogi engedélyezési eljárás során a környezetvédelmi hatóság által adott szakhatósági állásfoglalásban foglaltak az irányadóak.

Ha a környezetvédelmi hatóság – a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. melléklete szerint kitöltött adatlap és az 5. mellékletben meghatározott szempontok figyelembevételével – jelentős környezeti hatást feltételez és előírja a környezeti hatásvizsgálat elvégzését az adott tevékenységre, akkor a II. pontban foglalt esetben is kötelező a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szerinti eljárás lefolytatása.

9. A felhívás keretében kizárólag a technológiai igényeket kielégítő, az öntözővíz minőségét javító **közepes nagyságú tározóktól kisebb** víztározók létesítése támogatott.
10. A 9. pont szerinti tározó létesítése esetén a támogathatóság feltétele a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben szabályozott, a környezeti hatások vizsgálatára irányuló eljárások közül legalább egy lefolytatása, abban az esetben is, ha a projekt nem eredményezi az öntözött terület növekedését, és függetlenül a projekt által érintett terület méretétől. A lefolytatásra kerülő eljárás meghatározása során a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. és 3. számú mellékletében

meghatározott feltételek, illetve küszöbértékek az irányadóak. Ha a tevékenység vízjogi engedély köteles, úgy a környezetvédelmi hatóság vízjogi engedélyezési eljárás során adott szakhatósági állásfoglalásában foglaltak az irányadóak.

11. Ha a vízjogi engedély, vagy a **vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentum nem a kedvezményezett, hanem az öntözési szolgáltató nevére szól**, úgy a támogatási kérelemhez szükséges az öntözési szolgáltatóval kötött - legalább a fenntartási időszak végéig szóló - szerződést is csatolni, amelynek tartalmaznia kell az öntözési szolgáltató hozzájárulását a kedvezményezett támogatási kérelmének benyújtásához. Felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás vonatkozásában öntözési szolgáltató alatt a művelet megvalósításához szükséges öntözővizet biztosító szolgáltatót (pl. vízügyi igazgatóság, öntözőfürtöt üzemeltető gazdasági társaság) kell érteni.

4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. A művelet megkezdése

4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet megkezdése

Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés a támogatási kérelem benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek (vagyis az üzembe helyezés nem történhet meg).

Fentiek alapján a kizárólag eszközbeszerzést (beleértve a csak szereléssel járó technológiák beszerzését is) tartalmazó művelet megvalósítását a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti a felhívás megjelenését követő napon, de a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés nem minősülhet fizikailag befejezettnek a támogatási kérelem benyújtása napján. A művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

A fizikai befejezésre vonatkozó szabályozást az ÁÚF tartalmazza.

A művelet részét képező gép/eszköz/technológia/berendezés beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **nem lehet korábbi a pályázati felhívás megjelenését követő napnál.**

Kérjük, hogy a megkezdett műveletre benyújtott támogatási kérelem esetén fordítsanak kiemelt figyelmet a felhívás 3.3. pont III. pontjában rögzített, a művelet tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárásokra, valamint a felhívás 9. pontjában rögzített elszámolásra vonatkozó szabályokra!

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése

Építési engedélyköteles, vagy építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységhez kapcsolódó támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető.

Ebben az esetben **a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes elutasítását vonja maga után.** A művelet megvalósítását a **támogatási kérelem benyújtását követő napon** a kedvezményezett **saját felelősségére megkezdheti**, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Öntözőrendszer, támrendszer vagy jégháló felújítása, továbbá az ültetvénycsere a Kincstár által lefolytatott, előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. Az előzetes helyszíni szemlét megelőzően megkezdett felújítás, ültetvénycsere az érintett – előzetes helyszíni szemle nélkül megkezdett - műveletelem elutasítását vonja maga után.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni – kivéve a projekt-előkészítési tevékenységhez kapcsolódó tevékenységeket. 2023. január 1-jénél nem régebben kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve a felhívás 9.2. pont 1. alpontjában felsorolt, 2023. január 1-jénél nem régebben felmerült általános költségek elszámolhatók.

Építési tevékenységet is tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/berendezés/anyag/szolgáltatás beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma sem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.2. A művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

A művelet fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított legfeljebb **24 hónap** áll rendelkezésre.

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24. hónap utolsó napja.

5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

5.1. Közbeszerzési kötelezettség

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a művelet keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. A közbeszerzésekről szóló [2015. évi CXLI. törvény](#), valamint az irányadó egyéb jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatást az ÁÚF tartalmazza.

5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelelnek, és a művelet szempontjából ennek megfelelően **rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat a kedvezményezett biztosítja és igazolja a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.**

5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

A kedvezményezettet a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli.

1. Gyümölcs-, gyógy-, aroma és fűszernövény ültetvénytelepítés esetén:

- A támogatásban részesült ültetvényt a 9. melléklet I. és II. táblázat „Kötelező termesztésben tartás termőre fordulástól (év)” és „Termőévek száma” oszlopaiban meghatározott ideig művelésben tartja, és a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
- Ha a támogatásban részesült fajokból létrehozott ültetvény telepítése esetében a kötelező termesztésben tartás ideje, illetve a termőévek száma nem éri el a 3 évet, úgy a kedvezményezett a művelet pénzügyi befejezésétől számított 3 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett köteles vállalni, hogy a művelet megfelel, a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
- Ökológiai művelésű ültetvény létrehozása esetén a kedvezményezett köteles a támogatásban részesült ültetvényt annak termőre fordulásától számítottan 5 évig átállt ökológiai státuszban tartani és annak megfelelően művelni.
- A kötelező termesztésben tartási idő alatt a felhívás 3.1.1. pont 1. célterület I. rész 1. alpont szerint telepített új gyümölcstermő ültetvények esetében és a felhívás 3.1.1. pont 1. célterület III. rész 1. alpont szerint telepített fás szárú, cserje és félcserje típusú növények vonatkozásában a támogatással létrehozott ültetvény beállottságának (lásd: Fogalomtár) el kell érni a 90%-os mértéket.

2. Borszőlőültetvény telepítése esetén:

- A kedvezményezett a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a támogatásban részesült borszőlőültetvényt a műveletmegvalósítás befejezésétől számított 13. borpiaci év végéig művelésben tartja, és a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.
- A művelési kötelezettség ideje alatt az ültetvény beállottságának az első öt borpiaci évben el kell érnie a 90%-os szintet, az ezt követő nyolc borpiaci évben a 85%-os szintet.

- Gép, eszköz beszerzése esetén, továbbá építéssel járó tevékenységre vonatkozóan a kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.

6. INDIKÁTOROK

6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulás

A kedvezményezett a művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben foglalt alábbi indikátor célértékek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elérendő célértéket meghatároznia. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	Eredménymutató	Eredmény mutató átfogó célértéke	Kimeneti mutató	Kimeneti mutató értéke
RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	R.9.PR Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakítás a és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházás támogatásban	3,2%	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	2.272

	részesülő gazdaságok aránya			
RD12_W01_WTO_73 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli beruházás	R.9.PR Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházás támogatásban részesülő gazdaságok aránya	3,2%	O.20 - A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	1.070
	R.26. Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	1,2 %		

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos KAP ST tartalmazza.

6.2. Monitoring adatszolgáltatás

A kedvezményezett köteles a 2. mellékletben foglaltak szerint a monitoring rendszer működtetéséhez szükséges adatokat megadni.

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND

7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján standard kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

Az IH a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

A támogatási kérelmekről az IH vezetője szakaszos elbírálással dönt.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre szólíthatja fel.

7.2. Kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt feltételeknek:

1. Nem hiánypótolható jogosultsági feltételek:

- a) a kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- b) a felhívás [13.1.1.](#) pont 1. alpontjában felsorolt dokumentumok a támogatási kérelemhez hiánytalanul benyújtásra kerültek,
- c) ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, gépekre, berendezésekre és szolgáltatás vásárlásra vonatkozóan a felhívás [13.1.2.](#) 17. alpontjában felsorolt dokumentumok legalább egyike (vagyis legalább egy árajánlat) benyújtásra került a támogatási kérelem mellékleteként.

Ha a nem hiánypótolható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül!

2. Hiánypótolható jogosultsági feltételek

- a) a felhívás [13.1.2.](#) pontja szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.

Ha a hiánypótolható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

Hiánypótlásra azonos tárgykörben csak egyszer van lehetőség.

3. Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek a 3. mellékletben meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

A tartalmi értékelési szempontok alapján **legfeljebb 100 pont adható**. Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a **40 pontot**, továbbá az üzleti terv minőségére adható **pontszámon belül a 25 pontot, valamint az IH által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot**. Ezen utóbbi mértéke a 40 pontot meghaladhatja, figyelemmel a támogathatónak ítélt kérelmek számára.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez külön jogkövetkezmények fűződnek, amelyeket a felhívás 10. fejezete tartalmazza.

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

8.1. Támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő támogatásnak** minősül.

8.2. Igényelhető támogatás

- a) Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege:
 - **legfeljebb 500 millió forint.**
- b) A támogatás maximális mértéke:
 - **mindkét célterület esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 50%-a, az alábbi kivételekkel:**
 - **az időjárási kockázatok mérséklését szolgáló beruházások vonatkozásában:**
 - a felhívás [3.1.1.](#) pont 1. célterület II. rész 1., 2. és 3. alpontok szerint,
 - a felhívás [3.1.2.](#) pont 2. a), b) és c) alpontok szerint,

- a felhívás [3.1.2.1.](#) pont 2.1. b) és c) alpontok szerint megvalósuló fejlesztések esetében

az összes elszámolható költség 65%-a.

- **a 2. célterület vonatkozásában, meglévő öntözőrendszerek felújítása** tevékenység (a felhívás [3.1.2.](#) pont 3. alpontja szerint) esetében a támogatás az **összes elszámolható költség 70%-a.**

Az általános költségek (a felhívás [9.2.](#) pont 1. alpontja szerint) és az immateriális javak beszerzésének költsége vonatkozásában a támogatás mértéke a támogatási kérelemben szereplő elfogadott legalacsonyabb támogatási intenzitású tevékenység alapján kerül megállapításra. (Ilyen költségek esetében a támogatás mértéke megegyezik a támogatási kérelemben szereplő legalacsonyabb támogatási intenzitású elfogadott tevékenység támogatási mértékével.)

- c) Az alábbi esetekben mindkét célterület vonatkozásában** (kivéve a fenti b) pontban kivételként megjelölt tevékenységeket) **a támogatás maximális mértéke** tovább növelhető az alaptámogatáshoz képest **azzal, hogy a támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65%-ot:**

- Fiatal mezőgazdasági termelők 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak. A fiatal mezőgazdasági termelő fogalomnak való megfelelést (lásd: Fogalomtár) a Kincstár állapítja meg (igazoló dokumentumok benyújtása nem szükséges). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fiatal mezőgazdasági termelőnek államilag elismert képzettséggel kell rendelkezni, amelyet a felhívás [11.3.](#) (Képzettségi nyilvántartás) pontja szerint legkésőbb a támogatási kérelem benyújtásig a képzettségi nyilvántartásba be kell jelenteni.
- Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra lehet jogosult a gazdaság átvévője vagy együttműködési időszakkal kötött gazdaságátadási szerződés esetén a gazdaság átadója:
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átvévője, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról. Ebben az esetben a felhívás 2.1. 1. a) és b) alpontokban rögzített előírások a gazdaság átadó által is teljesíthetők. A záró kifizetési kérelem benyújtásakor igazolni szükséges, hogy a gazdaságátadási szerződésnek megfelelően a gazdaságátadó a gazdaság minden elemét átadta a gazdaság átvévőjének.
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átadója, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor igazolást szükséges csatolni arról, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervhez az együttműködési időszakkal kötött gazdaságátadási szerződés benyújtásra került. Az első kifizetési kérelemhez csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról.
- Az ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett⁷ esetén - kollektív módon megvalósuló beruházás⁸ és gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozás kivételével - 10%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosult az alaptámogatáshoz képest, ha erről a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtó felületén nyilatkozik, és:
 - a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évben a felhívás 2.1. pont 1. a) alpontja alapján meghatározott mezőgazdasági tevékenységből számított

⁷ Ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett esetén az ökológiai tevékenységet igazoló tanúsítványt és az ökológiai ellenőrző-tanúsító szervezet igazolását az ellenőrzési rendszerben lévő terület méretéről és státuszáról a növényfélése megjelölésével együtt, valamint az utolsó éves helyszíni ellenőrzésen felvett állatállomány nagyságáról az állatfaj megjelölésével együtt az ellenőrző-tanúsító szervezet a Magyar Államkincstár adatkérése alapján teljesíti, külön igazolás benyújtása nem szükséges.

⁸ Kollektív módon megvalósuló beruházásnak minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

üzemméretéből legalább 10.000 euró STÉ értékű ökológiai üzemmérettel rendelkezik, és

- a kertészeti ágazathoz kapcsolódó üzemmérete min. 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú⁹.
- Kollektív beruházás esetén az 1. célterülethez kapcsolódóan 10%-kal, a 2. célterülethez kapcsolódóan (kivéve a fenti b) pontban kivételként megjelölt tevékenységet) 10%-kalmegemelt támogatási intenzitásra jogosult.

A kedvezményezett a felhívásban tervezett művelet tekintetében további többlettámogatásra lehet jogosult, ha a beruházás megvalósításához igénybe vett beruházási hitelhez kamattámogatást, illetve a beruházási hitelhez kapcsolódó intézményi kezességvállalás díjához díjtámogatást igényel. A támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65%-ot azzal, hogy az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódóan legfeljebb 5%, a beruházási hitel kamatához kapcsolódóan legfeljebb 10% mértékű többlettámogatás igényelhető, felhívás alapján megtervezett művelet kamat és kezességi díj nélkül számított elszámolható költségének arányában. E felhívás keretében meghatározott maximális támogatási mérték kiterjed a kamattámogatásra és az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódó díjtámogatásra is, a jelen felhívás keretében elnyert támogatással egybeszámítva nem haladhatja meg a felhívásban meghatározott maximálisan igényelhető támogatási összeget, azaz 500 millió forintot.

E támogatások külön felhívás keretében, felhívás alapján elnyert támogatási okirat birtokában igényelhetők.

8.3. Igényelhető előleg

A támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg legfeljebb 25 százalékáig, és legfeljebb 100 millió forint összegig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.

Ha a kedvezményezett az elszámolható költségek egy részével és ezáltal az arra jutó támogatással már elszámolt, vagy azok vonatkozásában kifizetési kérelmet nyújtott be, akkor az elszámolásra benyújtott költségekre, illetve támogatásra előleg már nem igényelhető.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és az igénylését követően benyújtott első kifizetési kérelemben annak teljes összegével el kell számolni.

A kedvezményezettnek legalább az igényelt előleg mértékével megegyező összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles.

Az önerő igazolásának elfogadható módjait az ÁÚF pontja tartalmazza.

Nem kaphat előleget az a kedvezményezett, akinek vagy amelynek

- a) a KAP Vhr. szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy
- b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett agrártámogatási jogviszonyból eredő tartozása áll fenn a Kincstárral szemben.

Egyszeri elszámolás esetén előleg nem igényelhető.

Központi, helyi önkormányzati vagy köztestületi költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, köztestület, közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett esetén előleg abban az esetben nyújtható, ha a kedvezményezett a KAP

⁹ Ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett esetén a figyelembe vehető üzemméret meghatározása a felhívás 2.1. pont 1. a. alpont szerint történik.

Vhr. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti forrásból nyújtott támogatások kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

A Kincstárnál fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezettnek az előleg fogadására projektszámlát kell nyitnia.

Az előlegre vonatkozó további szabályokat a KAP Vhr. 80 - 83. § -a tartalmazza.

9. ELSZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

Egyszeri elszámolás esetén:

A felhívás keretében lehetőség van egyszeri elszámolás választására, mely esetben kizárólag kifizetési kérelmet köteles a kedvezményezett benyújtani a művelet fizikai befejezését követően.

Ha a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a támogatónak.

Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető azzal, hogy a kedvezményezettnek többszöri elszámolóként legkésőbb a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapos határidő lejáratának napján be kell nyújtania a KAP Vhr. 84. §-ában foglalt feltételeknek megfelelő kifizetési kérelmet. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra egy alkalommal lehet áttérni. Egyszeri elszámolás esetén előleg nem igényelhető.

Többszöri elszámolás esetén:

A kedvezményezett legalább egy, legfeljebb négy kifizetési kérelmet nyújthat be és a művelet fizikai megvalósítását követően a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelmet kell benyújtania.

A kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válásától számított:

- 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10 %-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani. Előleg igénybevétele esetén az előleg teljes összegével el kell számolni, az előlegigénylést követő első kifizetési kérelemben,
- 24 hónapon belül a megítélt támogatás 80 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani,

A kifizetési kérelem benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza.

9.2. Elszámolható költségek

A felhívás keretében a támogatás elszámolására:

- költség alapú elszámolás és
- egyszerűsített (egységköltség alapú) elszámolás formájában van lehetőség.

A **művelet elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A művelet nem elszámolható költségeinek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a felhívás [9.5](#) pontjában nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Ha a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosított támogatáson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr. 5. melléklete, az „ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez” (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza, amelyeket a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A felhívás keretében – figyelemmel az [9.4](#) pontban foglaltakra – az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

A művelet keretében az alábbi költségek számolhatók el:

1. Általános költségek

1.1 Projekt-előkészítés költségei (Az Útmutató 3.2.1. pontja alapján)

- 1.1.1. Jogszabály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttérdokumentációt is) elkészítése,
- 1.1.2. Megvalósíthatósági tanulmány,
- 1.1.3. Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat,
- 1.1.4. Egyéb szükséges háttérstudmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
- 1.1.5. Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is, figyelembe véve a felhívás [4.1.2.](#) pontjában meghatározottakat.
- 1.1.6. Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező,
- 1.1.7. Közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is),
- 1.1.8. Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.

1.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának költségei

- 1.3. **Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit** (az Útmutató 3.4.3.2. pontja alapján)
- 1.4. **Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása** (az Útmutató 3.4.4.1. pontja alapján)
- 1.5. **Könyvvizsgálat** (az Útmutató 3.4.4.2. pontja alapján)
- 1.6. **Projektmenedzsment költségek**

- 1.6.1. A projekt előkészítési és megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai (az Útmutató 3.8.1.1. pontja alapján).
- 1.6.2. A projekt előkészítési és megvalósítás időszakában végzett projektmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja (az Útmutató 3.8.1.5. pontja alapján).

2. Beruházások költségei

- 2.1. Terület-előkészítés (az Útmutató 3.3.8. pontja alapján).
- 2.2. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a projekt végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők (az Útmutató 3.3.9.1. pontja alapján).
- 2.3. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő felújítást, bővítést is (az Útmutató 3.3.9.2. pontja alapján).
- 2.4. A projekt céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a projektcélok megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (az Útmutató 3.3.10.1.1. pontja alapján).
- 2.5. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak (az Útmutató 3.3.10.1.2. pontja alapján).
- 2.6. Támogatásból beszerezett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a projekt keretében (az Útmutató 3.3.10.1.3. pontja alapján).
- 2.7. Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első üzembehelyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal (az Útmutató 3.3.10.1.5. pontja alapján).
- 2.8. Immateriális javak beszerzése (az Útmutató 3.3.10.2. pontja alapján).
- 2.9. Lízing (az Útmutató 3.3.11. pontja alapján).

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes – elszámolható és nem elszámolható – költségét!

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására, a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.

Ha az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem elszámolhatóak.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségteleknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

9.2.1. Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása

A KAP Vhr. 5. mellékletének 2.3.2.1. pontja alapján a felhívás keretében, a projekt elszámolás során **kötelező** az 9. melléklet II/a, II/b, II/c, IV. és V. táblázatok szerint az átalány alapú egységszámított elszámolási módot alkalmazni.

Az egyszerűsített elszámolási módok esetében, a költségek felmerülését a kedvezményezettnek nem kell alátámasztania háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem kell vizsgálni. A kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a művelet helyszínén/nyilvántartásában. A számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat meg kell őriznie a kedvezményezettnek, a támogató és ellenőrző szervezetek helyszíni ellenőrzés során azonban nem vizsgálják ezeket, kivételt képeznek azok az esetek, amikor a kedvezményezett vállalja, hogy a támogatás egy meghatározott %-át egy adott tevékenységre, eszközre költi, ennek megtörténtét ellenőrzi a támogató, valamint az ellenőrző szervezet.

Az egyszerűsített elszámolási mód alá eső költségek vonatkozásában a Kincstár a záró kifizetési kérelemhez kapcsolódó helyszíni vizsgálat során vizsgálja a projekt leírásban, telepítési tervben előírt tevékenységek – telepítési napló szerint rögzített - megvalósulását.

9.3. Elszámolhatóság feltételei

- a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:
 - aa) A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket - a tervezési dokumentációk költségétől és a 9.2. pont 1. alpontban felsorolt általános költségektől eltekintve - a művelet részeként nem lehet elszámolni.
 - ab) Kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést megrendelést tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/berendezés/technológia beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a pályázati felhívás megjelenését követő napnál.
- b) A felhívás keretében támogatott művelet költségek elszámolhatóságának vége:
 - ba) A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24. hónap utolsó napja.
- c) A támogatás folyósítása a kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.
- d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.
- e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett
 - ea) ha természetes személy, akkor nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot, amelynek az – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértéke meghaladja az 1,5 millió forintot,
 - eb) ha nem természetes személy, akkor nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.
- f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 80%-át teljesíteni.
- g) A kedvezményezett – az egyszeri elszámolás kivételével - köteles a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettség betartására, ennek megfelelően a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- h) Kifizetési kérelem – a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.
- i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, amíg a kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a műveletmegvalósításhoz és az üzemeltetéshez kapcsolódó véglegessé vált engedélyt

- j) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét, illetve az elszámoló bizonylaton szereplő tevékenységek, tételek költségét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, a MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- k) A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvizetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvizetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére – a lekötött tartalék megszüntetése után – kell elszámolni
- l) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti függetlenségre vonatkozó szabályok az irányadók.

9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható nettó költségre vetítve (%) /maximális nettó támogatási összeg (Ft)
Általános költségek (9.2. pont 1. alpont) és immateriális javak költségei, összesen: <i>ebből:</i> - tájékoztatás, nyilvánosság - műszaki ellenőri szolgáltatás - könyvvizsgálat - projektmenedzsment	5% 0,5%, legfeljebb nettó 150 000 Ft 1% 0,5% 2,5%
Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a felhívás 3.1.2. pont 2. d) alpont v. része alapján, továbbá a felhívás 3.1.2.2. pont 1. alpont 3. c) alpontja és 4. b) alpontja alapján	12 000 000 Ft
Terület-előkészítés (a talajfelszín GPS-alapú egyengetése, talajgyalulás: jéghegy-rendszer létesítése előtt)	5%
A felhívás 3.1.1. pont 1. célterület II. rész 4. alpont szerinti, továbbá a felhívás 3.1.2. pont 2. d) alpont i., ii., iii. és iv. rész szerint gyümölcsstermek betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése	15 000 000 Ft
A felhívás 3.1.1. pont 1. célterület IV. rész 2. alpont szerint Borszőlő betakarítására alkalmas gépek beszerzése	15 000 000 Ft
A felhívás 3.1.1. pont 1. célterület III. rész 3. a) és b) alpont szerint gyógy-, aroma és fűszernövény termékek betakarítására alkalmas gépek, eszközök beszerzése	15 000 000 Ft
A felhívás 3.1.1. pont 1. célterület III. rész 1 pont szerint új gyógy-, aroma és fűszernövény ültetvény telepítése	20 000 000 Ft

A táblázatban meghatározott korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítás, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtypusokra megállapított összeg nem növekedhet.

9.5. Nem elszámolható költségek

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a [9.2.](#) pontban, különösen:

- a) a levonható áfa,
- b) a kamattartozás-kiegyenlítés,
- c) a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díjtámogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- d) a hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
- e) a devizaátváltási jutalék,
- f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
- g) a bírságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- h) a művelet keretében működési költségek, bérköltségek és forgóeszközök, egynyári növények vásárlása,
- i) sikerdíj.

10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

10.1 Általános jogkövetkezmények

1. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlanul minősül, ha a felhívás 9.1. pontja és 9.3. pont g) alpontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-át nem teljesíti.
3. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszony keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a felhívás 4. melléklet szerinti tartalmi elemekkel rendelkező telepítési naplót nem vezet;
4. A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-át teljesíti, de nem éri el az összeg 80%-át.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a monitoringadat-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

- Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át a KAP törvény 37. §-a alapján az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett köteles az alábbi táblázatban rögzített támogatási összeg visszafizetésére:

	Tartalmi értékelési szempont	Valamennyi jogosulatlanul igénybevett többletpont után visszafizetendő összeg
1.	Állami elismeréssel rendelkező együttműködés elismerése visszavonásra kerül, vagy a művelethez kapcsolódó állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvételi tagsága megszűnik (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a.
2.	Ha a kedvezményezett: a keletkező melléktermék minimális továbbhasznosítását nem tartja fenn, vagy zöldhulladék, nyesedék felhasználására vonatkozó technológiát már nem alkalmazza, vagy a kertészeti ágazathoz kapcsolódó üzemmérete már nem éri el a min. 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszt, vagy kertészeti üzem energiaszükségletét már nem megújuló energiaforrás hasznosításával működő technológia biztosítja (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevett többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a.

Ha több tartalmi értékelési szempont vonatkozásában kerül megállapításra a jogosulatlan igénybevétel, úgy a jogosulatlanul igénybe vett többletpontokat össze kell vonni, mely eredményezheti a felhívás 7.2. pont 3. alpontjában meghatározott támogathatósági határpontszám alá csökkenést, ezáltal az intézkedésben való jogosulatlan részvételt.

10.3. Az üzleti tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

- Hazai előállítású szaporítóanyag vonatkozásában tett százalékos vállalását a kedvezményezett nem teljesíti, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
- Ha a kedvezményezett részt vesz a Tesztüzemi Információs Rendszerben, és tagsága megszűnik a megvalósítási és/vagy a fenntartási időszak alatt, akkor a már igénybe vett támogatási összeg

1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

3. Ha a tervezett termék, technológiai, illetve szervezeti innováció nem valósítja meg a kedvezményezett a fejlesztés során, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
4. Ha a kedvezményezett a fenntartási időszak végén a digitalizációs kérdőívet nem tölti ki, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez/elvárásokhoz fűződő jogkövetkezmények

A) A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, a felhívásban foglalt kötelezettségének, így különösen:

1. Ha a kedvezményezett nem teljesíti a felhívás 5.3 pontjában meghatározott fenntartási kötelezettségét, úgy köteles az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybevett támogatást azon időszakokkal arányosan, amelyek tekintetében nem teljesültek a követelmények.
2. Meglévő öntözőrendszer felújítása esetén az előírt legalább 10% mértékű potenciális vízmegtakarítás nem teljesül, úgy az öntözőrendszer felújítására eső támogatási összeget köteles visszafizetni.
3. A beruházás meglévő öntözőberendezések hatékonyságának javítását szolgálja és az, vagy annak valamely eleme olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, de nem teljesülnek a felhívás 3.3. pont V. rész 7. b) I. és II. alpontjában leírt feltételek.
4. Ha a kedvezményezett ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódóan 10%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, és a kertészeti ágazathoz kapcsolódó üzemméret vonatkozásában a legalább. 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú üzemméretét nem tartja fenn, úgy az emelt támogatási intenzitásra eső támogatási összeget köteles visszafizetni.
5. Ha a kedvezményezett a gazdaságátadással kapcsolatosan 15%-al megemelt támogatási intenzitásban részesült és a gazdaság átadója, mint kedvezményezett a gazdaságátadási szerződésben meghatározott gazdaságátadási együttműködés időtartamának utolsó napjáig nem adja át a gazdaságot, úgy az emelt támogatási intenzitásra eső támogatási összeget köteles visszafizetni;

B) A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségek, vállalások valamelyikének:

1. Az ültetvény művelési kötelezettségének ideje alatt az ültetvény beállottságára vonatkozó kötelezettséget nem tartja fenn;
2. Ökológiai művelésű ültetvény telepítése esetén a kedvezményezett a záró kifizetési kérelemhez nem nyújtja be a támogatással létrehozott ültetvény legalább átállás alatti státuszának igazolását.
3. A kedvezményezett a gazdálkodási napló vezetési kötelezettségét nem teljesíti.

11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP törvény 32-33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49-51. § - ában és az ÁÚF-ben foglaltak irányadók.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatóak, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek.

11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a <https://kap.gov.hu> honlapon található és felhívás elválaszthatatlan része.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF és a „KAP Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentumok figyelembevételével készítsék el!

A Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/> honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § 22. pontja szerinti adatok körét tájékoztató jelleggel a 16. melléklet tartalmazza.

11.3. Képzettségi nyilvántartás

Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy a KAP törvény 13. § (1) bekezdésének f) pontja, valamint a KAP Vhr. 8. § (1) bekezdése alapján a Kincstár az egyes intézkedésekben való részvétel feltételeként előírt vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettséget igazoló dokumentumok nyilvántartására és az azokban szereplő képzettségre vonatkozó adatok, tények kezelésére, ellenőrzésére **képzettségi nyilvántartást vezet**.

A képzettségi nyilvántartásba történő bejelentés szabályait a Kincstár 20/2024. (IV. 4.) számú közlemény tartalmazza, amely az alábbi elektronikus útvonalon érhető el:

<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozlemenyek/-/kozlemeny/20-2024-iv-4-szamu-kincstar-kozlemeny>

A felhívás vonatkozásában a **fiatal mezőgazdasági termelők** 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak. A fiatal mezőgazdasági termelő fogalomnak való megfelelés értelmében a fiatal mezőgazdasági termelőnek államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel kell rendelkezni. Ha a kedvezményezett a szempont ellenőrzéséhez szükséges okirat vagy bizonyítvány másolatát a Kincstárhoz korábban még nem nyújtotta be vagy az igazolás alapjául szolgáló képzettség tekintetében változás történt, akkor azt legkésőbb a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles a képzettségi nyilvántartásba bejelenteni.

12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a **Kincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Ügyfélszolgálatához**, amely az alábbi elérhetőségeken áll rendelkezésre:

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Kedd és Csütörtök: 9.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00

Szerda és Péntek: 9.00 - 12.00

Telefon: 1811 (4-es gomb); (1) 374-3603 vagy (1) 374-3604

E-mail: mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu

A kapcsolatfelvételre a mobilGAZDA alkalmazást is felhasználhatják, amely ingyenesen elérhető a Google Play és App Store digitális tartalomszolgáltatóknál, használata regisztrációhoz kötött.

13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket **kötelezően** szükséges csatolni:

1. Építési tevékenység esetében az építészeti-műszaki tervdokumentációt, valamint a felhívás 15. melléklete szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fenti dokumentumok pótlására nem nyílik lehetőség, így ha a fejlesztés szempontjából releváns fenti dokumentumok valamelyike nem kerül benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

2. Ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett vonatkozásában, ha a kedvezményezett 10%-kal megemelt támogatási intenzitást kíván érvényesíteni:

- a „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról”, valamint a „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” című nyomtatványok (ha azok relevánsak).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a támogatási kérelem benyújtását követően a fenti dokumentumok pótlására nincs lehetőség, így ha e dokumentumok nem kerülnek benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, úgy a 10%-kal megemelt támogatási intenzitás nem érvényesíthető!

13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

1. Az STÉ módszertan alapján a kedvezményezett – vagy mezőgazdasági termelők tagságával működő szervezet (ha a jogosultságát a szervezet nem önmagában igazolja) esetén annak tagja - mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret igazolását alátámasztó dokumentumok („Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról”; valamint „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” nyomtatványok). Az üzemméret megállapítása szempontjából a 348,93 forint/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ

adatok az irányadók.

A támogatási kérelem elbírálásához minden esetben szükséges a teljes üzemméret meghatározása, mely az alábbi adatok alapján kerül megállapításra:

- a) „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” (felhívás 5. melléklete);
 - b) EK kérelemben feltüntetett azon adatok, amelyek a „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” nevű nyomtatványon nem szerepelnek;
 - c) „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” (felhívás 7. melléklete);
 - d) szarvasmarha, anyajuh, és anyakecske állatfajok esetében az ENAR nyilvántartásban szereplő adatok.
2. Annak igazolására, hogy a kedvezményezett vagy mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet (ha a jogosultságát a szövetkezet nem önmagában igazolja) esetében annak tagja teljes lezárt üzleti évből származó árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik (a 8. mellékletben szereplő képlet alapján számolt):
- a) gazdasági társaság esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - b) egyéni vállalkozó esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - c) őstermelő esetén személyi jövedelemadó bevallás, valamint az adóbevallásra nem kötelezett őstermelők esetén az értékesítési betétlap, illetve ha az őstermelő a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény 2.§ c) pontja szerinti kiegészítő tevékenységet is folytat, úgy nyilatkozata arról, hogy árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik;
- vagy**
- d) ha a kedvezményezett a számviteli nyilvántartásaiban a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységből származó bevételeit minden kétséget kizáróan és ellenőrizhető módon egymástól elkülönítve vezeti, akkor a támogatási kérelem benyújtását megelőző vagy ha erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, az ezt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó üzleti beszámoló, vagy egyéb számviteli nyilvántartás.
3. Annak igazolására, hogy gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozás - a támogatási kérelem benyújtását megelőzően teljes lezárt üzleti évben a vámtarifaszám alapján gyógynövénytermék előállítási tevékenységből származó árbevételük az összes árbevételük 40%-át százalékát meghaladja:
- a) gazdasági társaság esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - b) egyéni vállalkozó, esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - c) őstermelő esetén regisztrált mérlegképes könyvelő igazolása.
4. Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások esetében három, a teljes lezárt üzleti évben érvényes termeltetési (lásd: Fogalomtár) és/vagy felvásárlási szerződés benyújtása.
5. Tartalmi értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a felhívás 3. melléklete szerint.

6. Vízjogi engedélyköteles művelet esetében vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot, **kivéve, ha az új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozására irányuló tevékenységek az öntözött terület nettó növekedését eredményezik. Ebben az esetben a támogatási kérelem benyújtásakor jogerős/végleges vízjogi engedély csatolása szükséges.** Ha a vízjogi engedély nem tér ki a víztest mennyiségével kapcsolatos minősítésére, úgy egyéb igazoló dokumentum (pl.: működési terület szerinti Vízügyi Igazgatóság igazolása a víztest mennyiségi állapotról) benyújtása szükséges. Meglévő vízi létesítményre kiadott jogerős/végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási engedélyben meghatározott azonos paraméterekre történő felújítás, rekonstrukció esetében a jogerős/végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási vízjogi engedélyt. Ha a tevékenység nem engedélyköteles, az eljáró hatóság nyilatkozatát a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény szerint, arról, hogy a fejlesztés nem engedélyköteles, valamint a hatósági szolgáltatás keretében benyújtott műszaki tervdokumentációt.
7. Ha a vízjogi engedély, vagy a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentum nem a kedvezményezett, hanem öntözési szolgáltató nevére szól, úgy a támogatási kérelemhez szükséges az öntözési szolgáltatóval kötött - legalább a fenntartási időszak végéig szóló - szerződést is csatolni, amelynek tartalmaznia kell az öntözési szolgáltató hozzájárulását a kedvezményezett támogatási kérelmének benyújtásához.
8. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetében a támogatási kérelemhez csatolni kell a kedvezményezett nevére szóló - a tervezői névjegyzékben szereplő megfelelő jogosultsággal rendelkező tervező ellenjegyzésével ellátott - építési-műszaki dokumentáció, ami a tervezett építmény jellegétől függően tartalmazza a helyszínrajzot, alaprajzokat, metszeteket és részletrajzokat, azok méretarányos adatait, műszaki leírást, valamint a beruházás előtti, eredeti állapotot bemutató felmérési rajzot (alaprajzokat, metszeteket).
9. Ha a kedvezményezett nem számol el a technológiához, vízellátási létesítményhez kapcsolódóan építést, csupán szerelési munkával érintett a fejlesztés, abban az esetben elegendő technológiai leírás (gyártói/forgalmazói termék/technológiai leírás, műszaki leírás, használati útmutató) és a megvalósítási helyet bemutató helyszínrajz, vázrajz benyújtása.
10. A [3.3.](#) pont V. rész 5. alpont szerinti vízhatékonysági számítást. (amennyiben releváns).
11. A létesítendő gyümölcstermő ültetvény helye szerint illetékes földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal által kiállított igazolást az engedélyeztetési eljárás megindításáról, vagy az ültetvénytelepítési szándékhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló, a létesítendő gyümölcstermő ültetvény helye szerint illetékes földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal által kiadott, a telepítési hatósághoz történő bejelentést, továbbá - ha az a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll - a telepítésre kerülő ültetvény telepítési hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot.
 - 11.a) A létesítendő csemeszőlő ültetvény helye szerint illetékes növénytermesztési hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal által kiállított igazolást az engedélyeztetési eljárás megindításáról, vagy az ültetvénytelepítési szándékhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettség teljesítését igazoló, a létesítendő csemeszőlő ültetvény helye szerint illetékes növénytermesztési hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal által kiadott, a telepítési hatósághoz történő bejelentést, továbbá - ha az a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll - a telepítésre kerülő ültetvény telepítési hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot.
12. Igazolást arról, hogy a terület a telepíteni kívánt fajták szerinti legalább alkalmas besorolással szerepel a gyümölcs termőhelyi kataszterben (spárga- és komlóültetvény telepítésekor nem szükséges).

13. Spárga és komló telepítése esetében a FruitVeB – Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács igazolását arról, hogy termőhely arra alkalmas spárga illetve komló termesztésére.
14. A felhívásban előírt tartalommal a telepítési tervet.
15. A faiskola, vagy szaporítóanyag nagykereskedelmi forgalmazóval kötött előszerződést (amennyiben releváns: faj, - fajta és alany szerinti bontásban).
16. Ültetvénycseré esetén az ültetvény életkorának az igazolása a 6. melléklet szerinti.
17. Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, valamint a gépekre, berendezésekre, technológiákra, szolgáltatás vásárlásra vonatkozólag a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező 3 db árajánlat. (Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben e dokumentumok egyike sem (vagyis egyetlen árajánlat sem) került benyújtásra a támogatási kérelem mellékleteként, az a felhívás 7.2 pont 1. alpontja alapján nem hiánypótoltható jogosultsági feltételnek minősül.)
18. Gazdaságátadáshoz kapcsolódó többlettámogatási intenzitás érvényesítéséhez:
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átadója, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor igazolást szükséges csatolnia arról, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervhez a gazdaságátadási szerződés benyújtásra került.
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átvevője, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról.
19. A felhívás 5.2. pontjában meghatározott, az érintett ingatlanokra vonatkozó igazolások.
20. Víztorozók létesítése esetén a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben szabályozott, a környezeti hatások vizsgálatára irányuló eljárások közül legalább egy lefolytatását igazoló dokumentumot.
21. Az üzleti terv kitöltési útmutatóban meghatározott, az üzleti terv értékeléséhez, szükséges dokumentumok.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF tartalmazza, amely letölthető a kap.gov.hu oldalról.

13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Az önerő rendelkezésre állását igazoló nyilatkozatot, illetve dokumentumokat (az ÁÚF-ben meghatározott módon és formában, amennyiben releváns).
2. Legkésőbb az első, építéssel és/vagy vízjogi engedélyköteles beruházással kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló jogerős végleges építési és/vagy a jogerős/végleges vízjogi létesítési engedélyt, – beleértve az engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt, illetve a vízjogi engedélyezési tervdokumentációt.
3. Ha a művelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik (előzetes vizsgálati eljárás, környezeti hatásvizsgálati eljárás, egységes környezethasználati engedélyezési eljárás), az eljárást lezáró végleges környezetvédelmi határozatot.

4. Építési tevékenység végzése esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani a kifizetési kérelemhez.
5. A telepítésre kerülő ültetvény telepítési szándék bejelentését és hatóság általi nyilvántartásba vételét igazoló dokumentumot - amennyiben az a támogatási kérelemmel együtt nem került benyújtásra.
6. Az első, a szaporítóanyag elszámolását is tartalmazó kifizetési kérelemhez mellékelni kell a felhasznált szaporítóanyagra vonatkozó, a kérelmező nevére kiállított származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén a kérelmező nevére kiállított, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentumot (adás-vételét igazoló számla, szállítólevél, származási igazolás).
7. Mogyoró ültetvény vonatkozásában mikorrhizált csemete telepítése esetén a szaporítóanyag mikorrhizáltságát tanúsító bizonylat benyújtása.
8. A felhívás [3.3. pont](#) IV. rész B) 3. és 4. alpontjában meghatározott releváns dokumentumot.
9. Gazdaságátadáshoz kapcsolódó többlet támogatási intenzitás érvényesítése esetében: A gazdaság átadója csatolni köteles a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a gazdaságátadási szerződés jóváhagyásáról.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket az első kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges. A fenti dokumentumokat az előlegigénylés kapcsán a Kincstár jogosult bekérni.

14. A FELHÍVÁS MELLÉKLETEI

1. melléklet - Fogalomtár
2. melléklet - Monitoring adatszolgáltatás
3. melléklet - Tartalmi értékelési szempontok
4. melléklet - Telepítési napló minimális tartalmi elemei
5. melléklet - Kormányhivatali igazolás mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról
6. melléklet - Kormányhivatal igazolása a pályázati felhívás keretében figyelembe vett ültetvény életkoráról
7. melléklet - Hatósági állatorvos igazolás
8. melléklet - A mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel számítási módszertana
9. melléklet - Támogatott ültetvényekre vonatkozó követelmények, egységköltségek
10. melléklet - TCS, TÉSZ tagsági igazolás
11. melléklet - Telepítési terv minimális tartalmi elemei
12. melléklet - STÉ értékek jegyzéke
13. melléklet - Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások árbevétel számításánál figyelembe vehető termékek
14. melléklet - Üzleti terv kitöltési útmutató
15. melléklet - Nyilatkozat építési tevékenységekről
16. melléklet - Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról